

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Archdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

De Controversijs Polemicis, & Scholasticis, etiam modernis

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

§. 2. De scientia Media, controversiæ status, & origo breviter exponitur

urn:nbn:de:hbz:466:1-40853

S. 2.

DE SCIENTIA MEDIA

Controversia Status, & origo breviter exponitur.

EXorta est controversia hæc in Scholis celeberrima de scientia media, præcipuè circa annum 1588. dum in lucem prodiit liber P. Ludovici Molinae Societatis Jesu Theologi, Vlyssipone in Lusitania, de Concordia Gratia. Sed & Opere nondum typis vulgato, ut in ipsis cunis præfocaretur, summo studio contendit ex Schola S. Thomæ Dominicus Bannez, aliique, à quibus doctrina de scientia media, & auxiliis, ad Tribunal S. Inquisitionis Lusitanicæ protracta est, & in multis vehementer accusata. Sed in hoc judicio, omni erroris suspitione liberata, robur potius quam detrimentum accepit. Instauratur tamen in Inquisitione Hispanica nova accusatio: ac primum Complutensis Universitas, jubente Illustrissimo Nuncio Cardinale Cajetano, & Senatu S. Inquisitionis, Molinae Concordiam per annum integrum rigido examini sebiecit. Sed & hinc purior, robustiorque evasit, dum tandem primo Octobris anno 1596. Universitatis calculo declaratur, in Molinae Concordia contineri sanam & Catholicam doctrinam, Scripturæ, Conciliis, Patribus, & Scholasticis consentaneam: uti testatur ipse Academiae Rector in litteris Romam datis ad Cardinalem Pompeium Aragonium, quæ extant apud Paulum Leonardum p. i. n. 36.

Itaque dum scientiæ mediæ per universam
Hispa-

326 Pars 2. Cont. 1. De varia in Deo Scientia,
Hispaniam exagitata nihil detrimenti, multum
verò incrementi, & gloria accederet, visum est
illius impugnatoribus rem totam ad Romanæ
Inquisitionis tribunal revocare, ac si ea nondum
alibi satis ventilata fuisset. Sic enim ex fide mo-
numentis rem prodit Ripalda tom. 2. de ente
supernat. *disp.* 113. n. 55. Aseclæ Dominici
Bannez, non acquiescentes iudicio Hispanorum,
ad supremum Romanæ Inquisitionis tribunal
appellarunt, missoque in sollicitationem causæ
legato sui Ordinis, qui prolixum in doctrinam
Molinæ Scriptum, Cardinali Alexandrino dica-
tum, obtulit. Cardinalis pro excutienda Molinæ
doctrina Congregationem octo Theologorum
à Clemente VIII. obtinuit, quibus postea duo
alij accessere. Sed cum hi ex Molinæ Concordia
propositiones aliquas modò censurarent, modò
easdem censurâ eximerent, placuit tandem Pon-
tifici censuras aut sententias in privatis conven-
tibus hactenus latas suppressere aut suspendere,
& causam totam ad se revocare, solemnè ritu
coram se, & Cardinalibus, ac Iudicibus dispu-
tandam à selectis Doctoribus tum Patrum Do-
minicanorum, tum Societatis Jesu, utriusque
etiam Ordinis Generali assistente.

Inchoatæ itaque sunt die 28. Martij anno
1602. Romæ in litterario teatro, summâ orbis
Christiani expectatione, celeberrimæ illæ inter
utrumque Ordinem disputationes, quæ ingenti
utrumque conatu protractæ fuerunt usque ad
annum 1606. Hujus temporis decursu habitæ
sunt Concertationes quadraginta septem, qua-
rum triginta septem præsentè Clemente VIII.
celebratæ sunt, quo è vivis sublato, Paulus V.
reliquis decem Disputationibus interfuit.

Tandem de rebus disputatis accuratè collecta
est

est Judicium censura, & summo Pontifici tradita; qui, inquit Ripalda, conveniens cum solis Cardinalibus eam expendit, & de sententia juxta merita causæ ferenda contulit. Ac demum ipsâ die D. Augustino sacrâ 28. Augusti 1606. majori meliorique Censorum parti adhærens, cum iisdem Cardinalibus pronunciavit, " Ut omnis doctrina Molinæ indemnis persisteret, & utriusque Familiæ sententia in Scholis Catholicis tutò & impunè doceretur, donec aliud à Sancta Sede decernatur. Eâ tamen lege ut neutra pars alteram censuris carpat, injuriisue lacerat. Quæ Pontificis Sanctio utrique parti intimata est, & ulterior hujus causæ processio interdicta. Hoc Pauli Pontificis Decretum inter alios refert Spondanus ad annum 1606. Et de eo plura notatu digna fusè tradit Petrus à S. Josepho, Paulus Leonardus, Ripalda, Henao, & Anatus de scientia media disp. 4. cap. 1. & in responsione ad fabulas Quæstionarii Tolofani. Scio quas tenebras his Actis offundere moliat Xantes Mariales in sua Bibliotheca relect. 17: p. 459. & alibi, quas Apostolica autoritate dissipavit Innocentius X. in calce Decreti à se editi 23. Aprilis anno 1654.

Verum mihi hoc loco consilium non est pluribus monumentis, quæ ad manum sunt, huic causæ præsidium adferre, sed tantum aliquam ejus notitiam delibare, in ordine ad alias Controversias, quæ hic, & alibi in hoc Opere tractantur.